

Lancering app voor dierenwelzijnsscan

Al scannend door de stal

Blijde dieren betekenen een blijde boer. Daar zijn alle veehouders het over eens. Maar hoe weet je of je dieren zich goed voelen? Boerenbond ontwikkelde samen met ILVO de Dierenwelzijns-scan, een app die je ondersteunt om met een kritisch oog door de stal te lopen. “We willen de gevoeligheid voor diersignalen nog versterken”, aldus Guy Vandepoel.

Nele Kempeneers

“We hebben bewust gekozen voor een app, want dierenwelzijn checken doe je terwijl je rondloopt in de stal, niet achter je bureau”, zegt Guy Vandepoel en getuigen Anneleen Watteyn en Mirjan Thys (ILVO).

Het debat rond dierenwelzijn wordt momenteel wat overschaduwd door de klimaatproblematiek, maar het thema blijft wel hoog op de agenda. “Met de ontwikkeling van de dierenwelzijnsapp willen we werken aan meer bewustwording rond alle facetten van dierenwelzijn”, zegt Guy Vandepoel, lid van het Hoofdbestuur van Boerenbond. “Het idee is er gekomen omdat we aanvoelen dat onze leden nog ondersteuning kunnen gebruiken bij het inschatten van dierenwelzijn. Ze zijn wel dag in dag uit bezig met het welzijn van hun dieren, maar er bestaat geen duidelijke definitie voor dierenwelzijn, laat staan dat er een meetinstrument is. Met deze

gebruiksvriendelijke app willen we aan die behoefte tegemoetkomen. We hebben bewust gekozen voor een app, want dierenwelzijn checken doe je terwijl je rondloopt in de stal, niet achter je bureau.”

Getoetst aan de praktijk

Het is geen sinecure om zo’n systeem uit te dokteren. Mirjan Thys en Anneleen Watteyn, onderzoekers bij het Instituut voor Landbouw-, Visserij en Voedingsonderzoek (ILVO), waren nauw betrokken bij de ontwikkeling van de mobiele applicatie. “We hebben ons in de eerste fase vooral gebaseerd op wetenschappelijke literatuur rond het onderwerp”, aldus Anneleen. “De

grootste uitdaging was om het aantal vragen te beperken, zodat veehouders de scan op minder dan 1,5 uur kunnen afronden. De scan is een werkinstrument en het is niet de bedoeling dat die ergens in een kast belandt. Uiteindelijk is het een mix geworden van bestaande checklists, maar gereduceerd tot een praktische mobiele applicatie. Themagroepen bij Boerenbond hebben de lijst met indicatoren afgetoetst, zodat onduidelijke of niet-relevante vragen aangepast konden worden.”

Hoe werkt het?

De eerste stap is uiteraard de app op je smartphone installeren. Je kunt ze downloaden in de App Store (voor Appletoestellen) en via Google Play (voor Androidtoestellen). Nadat je de app op je smartphone hebt, kan je ermee aan de slag. Je geeft in of je veehouder bent (al dan niet lid van Boerenbond), een consument, onderzoeker of student. Je kiest je sector en de deeltak die je wilt scannen. De eerste keer dat je de app gebruikt, moet je ook wat algemene gegevens invoeren, zoals het huisvestingstype. Daarna loop je door de stal en beantwoord je de vragen die de app je stelt. Wanneer je bijvoorbeeld gevraagd wordt om de conditie van de klauwen te beoordelen, wordt met foto’s getoond hoe je die beoordeling zo neutraal mogelijk kunt doen. “Die neutraliteit is belangrijk”, zegt ook onderzoeker Mirjan Thys. “Als de app je vraagt om bijvoorbeeld tien dieren te beoordelen, kies dan niet ▶

i De applicatie van de dierenwelzijnsscan is beschikbaar voor pluimvee, varkens en melkvee. Je kunt ze gratis downloaden op de App Store (Appletoestellen) en via Google Play (Android).

de beste of slechtste dieren uit, maar neem tien dieren evenwichtig verspreid over de stal. Je hebt het meest aan feedback die je krijgt op basis van eerlijke antwoorden.”

Aan de slag met feedback

Nadat je de ingevoerde gegevens doorstuurt, krijg je een mailtje met een pdf-documentje. Dat bevat de scores voor de welzijnsindicatoren en een link naar jouw onlineprofiel. Op je eigen profiel kan je de resultaten van de scan ook bekijken, met als extraatje een opsomming van enkele risicofactoren. Deze resultaten kan je dan bespreken met je consulent of je bedrijfsdierenarts, om te bekijken welke concrete maatregelen op jouw bedrijf waardevol kunnen zijn. De app is immers geen vervanging van bedrijfsbegeleiding. “We hebben bewust gekozen voor scores voor deelfactoren in plaats van één globale dierenwelzijnsscore, omdat je bepaalde zaken niet kunt optellen of vergelijken”, zegt Guy. “Als er genoeg deelnemers zijn, kunnen we ook een ijkpunt (benchmark) aanbieden. Boerenbondleden die hun lidnummer opgeven in hun profiel zullen online maar volledig anoniem hun scores kunnen vergelijken met die van andere veehouders uit dezelfde sector.”

De ingevoerde gegevens zijn eigendom van Boerenbond en ILVO. Indien een van beide de data (die anoniem gemaakt worden) bijvoorbeeld wil gebruiken voor een onderzoek, hebben ze het akkoord van de andere partij nodig. Individuele gegevens kunnen nooit gebruikt worden, alleen gemiddelden uit de volledige pool van de data.

Herhaling werkt

“Een keertje met de app aan de slag gaan is een begin, maar herhaling is beter”, zegt Guy Vandepoel. “Op die manier breng je de evolutie van je bedrijf in beeld. Wie personeel inzet, doet er wellicht goed aan om ook hen hierin te betrekken. Door samen de scan te overlopen, toon je met beelden wat de aandachtspunten zijn.”

Volgens Anneleen is twee keer per jaar een ronde door de stal met de dierenwelzijns-scan ideaal om je vooruitgang in het oog te houden: “Voor leghennen raden we aan om een scan uit te voeren rond de piek van het leggen en op het einde van de ronde. Voor vleeskippen kan het elke ronde, maar tweemaal per jaar is ook al mooi. Ook voor varkens adviseren we die frequentie. Dankzij de flexibiliteit van de app is het mogelijk om bijvoorbeeld de welzijnsscores van twee stallen met elkaar te vergelijken, waardoor je eventuele sterke en zwakke punten van je huisvesting kunt bekijken.”

Waarde voor de veehouder

Zitten veehouders hierop te wachten? “Rekening houdend met alle werk en administratie waarmee veehouders zich moeten bezighouden, kan ik me voorstellen dat deze app toevoegen aan hun huidige takenpakket niet onmiddellijk de grootste bekommernis is”, zegt Mirjan. “Maar het is wel belangrijk dat veehouders zelf een instrument hebben om het dierenwelzijn in kaart te brengen. De app zal de inspanningen die ze al geleverd hebben zichtbaar maken, zodat ze die kunnen opvolgen, maar ook hun aandachtspunten kunnen aanpakken. Dankzij de opsplitsing per deeltak of productiegroep (binnen elke diersoort) kan je verschillende diergroepen op verschillende tijdstippen scannen, waardoor de app geen grote tijdsinvestering vergt.” Boerenbond en ILVO hopen dat veehouders de waarde van de app inzien en ermee aan de slag gaan. “We zullen de app ook voorstellen in het onderwijs, op internationale congressen en bij de dierenartsen en consulenten. We merken dat er veel interesse is uit het buitenland, dus hebben we hier blijkbaar iets ontwikkeld dat praktisch, correct en waardevol is”, zegt Guy. “De dierenwelzijnsscan is volledig vrijwillig. Hij is alleen bedoeld om veehouders te ondersteunen in het herkennen en opvolgen van signalen en factoren die te maken hebben met dierenwelzijn. De app wil de bewustwording nog verhogen, want die is er zeker nu al.” ■